

Asia: VN/14998/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tupakkaverosta annetun lain ja valmisteverotuslain 72 §:n muuttamisesta.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan, että sähkösavukeneesteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden tupakkaveroa korotettaisiin keskimäärin 37 prosenttia. Lisäksi ehdotetaan, että myös vahvat, yli 20 milligrammaa nikotiinia millilitrassa sisältävät sähkösavukkeissa käytettävät nesteet tulisivat veronalaisiksi. Nikotiinittomien sähkösavukeneesteiden veronalaisuutta koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin.

Esityksessä ehdotetaan myös, että toisesta EU:n jäsenvaltiosta matkustajatuontina tuotavien nuuskan ja savuttomien nikotiinituotteiden tupakkaverottomuus rajoitettaisiin kummankin osalta 1 000 grammaan.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry (jäljempänä MaRa) toteaa lausuntonaan seuraavaa:

1. Nikotiinipussien veron korotusta ei tule toteuttaa

Suomi sääti nikotiinipussit tupakkaverolliseksi vuoden 2024 alusta lukien selvästi naapurimaita korkeammalla verotasolla. Hallituksen esityksessä (HE 38/2023) todettiin, että Virossa ja Latviassa verotaso on 0,11–0,12 euroa grammalta eli 1,30–1,40 euroa 12 gramman rasialta. Ruotsissa verotaso on noin 0,02 euroa grammalta eli 0,2 euroa 12 gramman rasialta ja Tanskassa noin 0,01 euroa grammalta eli 0,12 euroa rasialta.

Nikotiinipussien verotason korottaminen hallituksen esitysluonnoksen mukaisesti 37 prosentilla nostaisi esityksen mukaan nikotiinipussien hintoja arvonlisävero mukaan lukien 0,75–1,00 euroa grammalta rasiaalta . Tupakkavero ja nikotiinipussien hintaero naapurimaihin kasvaisi entisestään.

Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että tupakkavero vähentäisi nikotiinipussien kokonaiskulutusta, mutta osa vähenemisestä korvautuisi nikotiinipussien tai nuuskan muun kuin verollisen kulutuksen kasvulla, jolloin väestön nikotiini- ja tupakkatuotteiden kulutus ei vähenisi vastaavasti.

MaRa toteaa, että nikotiinipussien kotimaiset myyjät kilpailevat ulko-maisten toimijoiden kanssa. Jotta nikotiinipussien kulutus ohjautuisi mahdollisimman suuressa määrin Suomen valtiolle verotuloja (tupakkavero + arvonlisävero 25,5 %) kerryttävään kotimaiseen vähittäismyyntikanavaan, verotason tulisi olla kilpailukykyinen naapurimaihin verrattuna.

Ylen uutisessa 15.4.2025 ”Nikotiiniuudistus epäonnistui: rahat valuvat Ruotsiin, haitat jäävät Suomeen” todetaan, että tupakkayhtiöiden mukaan noin 70 prosenttia Suomessa käytetyistä nikotiinipusseista hankitaan ulkomailta, erityisesti Ruotsista. Suomi menettää vuosittain jopa 200 miljoonaa euroa verotuloja, koska nikotiinipussit ostetaan ulkomailta. Valtaosa nikotiinipusseista maksetuista veroista valuu ulkomaille (<https://yle.fi/a/74-20155173>).

MaRa esittää, että veronkorotusta ei toteuta, koska se ohjaisi kuluttajia hakemaan nikotiinipusseja yhä enemmän matkustajatuontina risteilylaivoilta, Ruotsista ja Baltian maista Suomen menettäessä verotuloja. Korkea verotaso naapurimaihin verrattuna kasvattaa myös tuotteiden harmaita markkinoita. Nikotiinipussien liian kireä verottaminen Suomessa ohjaa kuluttajia tuomaan matkustajatuontina myös nuuskaa Ruotsista sekä Suomen ja Ruotsin/Ahvenmaan välillä risteileviltä matkustajalaivoilta. Tämä vähentää Suomen valtion nikotiinipussien myynnistä saatavia tupakka- ja arvonlisäveroja.

MaRa huomauttaa, että nikotiinipussien ja nuuskan matkustajatuontia lisää vuonna 2026 voimaantuleva kireä nikotiinipussien makuainekiello naapurimaihin verrattuna. Korkeat sallitut matkustajatuonnin rajat mahdollistavat, että kuluttajat tuovat suuria määriä nikotiinipusseja tai nuuskaa Ruotsista, Baltian maista ja risteilyaluksilta. Sallittuja matkustajatuonnin rajoja tulee madaltaa.

2. Nuuskan ja nikotiinipussien matkustajatuonnin rajoittaminen

Tupakkalaissa säädetty nikotiinipussien matkustajatuontia koskeva rajoitus tulee voimaan 1.2.2026. Nikotiinipusseja saa tuoda henkilökohtaiseen käyttöön enintään 1000 grammaa, jos

vähittäismyyntipäällyksessä on ei ole suomen- ja ruotsinkielisiä varoitustekstejä. Nuuskaa on saanut tuoda matkustajatuontina omaan henkilökohtaiseen käyttöön enintään 1000 grammaa vuodessa.

Ehdotuksen mukaan nikotiinipussien ja nuuskan verottoman matkustajatuonnin rajaksi säädettäisiin valmisteverotuslaissa vastaava 1000 gramman rajoitus. Yksityishenkilöiden matkustajatuontina EU:n ulkopuolelta koskevaan sääntelyyn ei ehdoteta muutoksia. Sääntely perustuu EU-lainsäädäntöön.

Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että nuuskan ja nikotiinipussien matkustajatuonnin määrällinen raja voitaisiin asettaa ehdotettua alemmaksi esimerkiksi 200 grammaan, kuten on tehty Ruotsissa nikotiinipussien osalta. Ruotsissa nuuskan tuontia muista EU:n jäsenvaltioista ei ole rajoitettu, mutta tällä ei ole käytännön merkitystä, koska nuuskan myynti muualla EU:n alueella on kielletty.

Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että vaikka ehdotetut nuuskan ja nikotiinipussien verottoman matkustajatuonnin määrät ovat huomattavan suuret, on päädytty esittämään tupakkalain kanssa yhtenäisiä rajoja matkustajatuonnin sääntelykokonaisuuden ja verovalvonnan selkeyden vuoksi.

MaRa ihmettelee, miksi hallitus suosii nuuskan ja nikotiinipussien matkustajatuontia. Alkoholin, tupakan, nuuskan ja nikotiinipussien matkustajatuonti Ruotsista, Baltian maista ja viihderisteilijöiltä vähentää merkittävästi valtion verotuloja.

MaRa esittää, että nuuskan ja nikotiinipussien verotonta matkustajatuontia rajoitetaan säätämällä enimmäismäärä valmisteverotuslaissa Ruotsin tapaan 200 grammaksi. Vastaava matkustajatuonnin rajoitus tulee säätää myös tupakkalain 63 § ja 67 §:ään. Nuuskan ja nikotiinipussien matkustajatuontimäärien rajoittaminen ohjaisi kuluttajia ostamaan nikotiinipusseja Suomesta, mistä kertyy valtiolle arvonnlisäveroja ja valmisteveroja.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Veli-Matti Aittoniemi

Kai Massa

varatoimitusjohtaja

lakimies

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry on matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palvelualojen elinkeino- ja työmarkkinajärjestö. MaRa edustaa hotelleja, kylpylöitä, viikko-osakeyhtiöitä, leirintäalueita, kongressi- ja tapahtumatoimialan yrityksiä, ravintoloita, catering-yrityksiä, eines- ja valmistuskeittiöitä, kahviloita, pubeja, yökerhoja, liikenneasemia, huvi-, teema- ja elämyspuistoja, keilahalleja, festivaaleja ja konserttitapahtumia, ohjelmapalveluyhtiöitä, luontomatkailuyhtiöitä, hiihtokeskuksia sekä matkailun markkinointi- ja välityspalveluita tarjoavia yrityksiä. MaRassa on 3 100 jäsentä, joilla on 8 000 toimipaikkaa. MaRan jäsenyhtiöt työllistävät noin 70 000 henkilöä.

Massa Kai
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry